

10 verbum commendo tū importare fideicommissum, quādo aliquod aliud verbum diuinctum id suadet, sicuti probat l. Titia cum testamento. §. vlt. ff. de alim. & cibis lega.

Tertio accedit, quod testatrix dixit, hos filios commendare ipsi dom. Laura, tam ea viuit, ne, quam post eius mortem confidens in ea, quod nūquam ei deerit, 12. &c. Illud verbum deerit tū significat testaticem voluisse ipsam dom. Lauram debere communicare bona sibi reliqua filiis suis, tanquam & eis reliqua, sicuti faciebat ipsa testatrix viuens. Ita in specie tradit Albericus in l. Qui Marco (in alijs codicibus legitur). l. Titia. §. qui Marco) num. 2. vers. & nota quod. ff. de annuis legatis. Et nota (inquit Albericus) quod per ista verba 13 ne quid desit tū videtur legare, quā in vita præstabat. Cum ergo prædicta D. Baptista viuens communicauit cum dictis filiis, ac eorum patre, dom. Octauij bona sua, idem fieri voluit a dicta dom. Laura hæredē dum in humanis erit, & post mortem suam.

Quarta confert non parum, quod testatrix dixit, se commendare dictos filios fidei ipsius dom. Laura con-

14 fidens in ea. Hæc fides & hæc confidētia, tū quā idem significat, arguit atq; demonstrat, testaticem reliquis se dictam Dom. Lauram hæredem fiduciariam. Ita in specie tradit Comensis in dicta l. vnum ex familia. §. vlt. num. 3. ff. de leg. 1. adductus responso laboleni in l. Sæius saturninus, in principio. ff. ad Trebell. vbi gl. 25 in verbo fiduciarium, exponit hæredem tū fiduciariam, quia de eo multum confidebat testator. sic & glo. in l. si postulante. §. vlt. glo. vltima eo tit. ad Trebell. Est enim hæres fiduciarius tū qui non iustus et absolutus est hæres sed veluti depositarius, cuius fidei credita est hæreditas alteri restituenda, & qui fideicommissarius dicitur. Ita gl. in l. certi cōdictio. §. 1. ff. si certum peta. & Guielmus Budæus in annota. ad Pandectas ad. l. 2. ff. de orig. iuris pag. 24. & 25. Hæc repugnat quod præ citato in loco dixit Comensis se dubitare, quia respon detur, suam illam dubitationem non esse, an dicatur hæres fiduciarius is, de quo confidit testator, sed an is hæres teneatur in uita vel post mortem suam, restituere, sicut loquitur Sequola in le. Epistolam. §. vlt. ff. ad Trebell. de quo dubitauit Comensis, qui dixit se in dicto. §. vltimo declaratur, sed meo in codice non legitur Comensem aliquid ad eum tit. ad Trebell. scriptisse & quidem intelligitur, quod post mortem restituant, sicuti dictum. §. vlt. declarat post alios Ruinus in cons. 1; 1. num. 6. & in cons. 180. nu. 7. lib. 2. & accedit quod post alios tradit M. Antonius Peregrinus in Tract. de fideicommissis, art. tertio num. 19. tune hæ-

17 dem tū fiduciarium esse potius quidam custodem & ministerium, qui tenet restituere totam hæreditatem, nula detracta Trebell. & habere locum etiam in alijs, quā in patre, qui dubitantes ne illi quibus volunt relinque re delapident bona, faciunt hæredem fiduciarium, qui deinde illis in viam bonam reuersus restituant. Id quod forte nostro in casu considerauit Do. Baptista testatrix, quæ dubitanus ne tres ij filii masculi Do. Octauij ob iuuenilem, et lubricā atatem male cōsumerent bona sua elegit eorum matrem, cui bona reliqueret, dū esset in humanis, & ipsa do. Laura deinde moriens ipsi filiis suis restitueret.

Quinto ad rem nostram facit, quod testatrix sumopere diligebat hos filios, sicuti uiuens ostendit, non solum communicando cum eis propria bona, sed etiā constitudo donem filiabus, quibus suisce necesse patet, vel fratribus prouidere, eas nubēdo, & dorando. Est ergo præsumendum ipsam testaticem sic prouidere voluisse masculis, saltem post mortem dictæ do. Lauræ hæredis, & præcertim, ne ipsos filios masculos in æqua les esse voluerit, id quod non conuenit ei, qui paterno, & materno amore prosequitur filios etiam alienos, iux-

Non obstante nunc adducta in contrarium; Nam ad pri-

ad primum respondet ut supra, nempe, quod licet verbis commendatijs personæ prolatis à testatore fideicommissum non inducatur iuribus in argumēto allegatis; attamen diversum est, quando tota conjectura ut nostra in casu demostriauimus.

Non obstat secundum argumentum, quia responderetur nullam hic esse incertitudinem, ex quo constat de bonis, & hæreditate D. Baptista, quæ restituenda sunt his filiis Dom. Octauij. Si ergo præsupponimus, sicuti admittere debemus testaticem substituisse per fideicommissum hos filios Dom. Laura hæredi, vt eius loco sit, clare constat id totum, quod testatrix reliquit ipsi Dom. Lauræ esse his filiis restitendum. Et præterea respondet secundum euendem Alexan. in dicto consil. 158. num. 8. li. 7. quod saltē secundum æqui

25 tatem Canonicam declarari debet hæc tū incertitudo, quod inquit Alex. esse perpetuo notandum.

Non obstat tertium argumentum, quia responderetur illam pñæ applicationem, quia testatrix fecit pñs locis, non significare testaticem noluisse substituere dictos filios Dom. Octauij. Dom. Lauræ eorum matri; quia si ipsa Dom. l. aura dum vixit, non curasset celebrati officium mortuorum, quoad se quidem deuolutio bonorum ad loca pia habuisset effectum sed non quo- 26 ad dictos filios, cum vnius culpa, tū alteri nocere minime debeat; sicuti in specie respondit Alphenus in l. pater fam. ff. de hæred. inst. vbi Bartolus, numero 6. & alij multi quos retuli in consil. 544. numero 9. 10. & 11. libro, 6. qui locus ad rem hanc videndus est. Et propterē mortua dicta Dom. Laura, hæreditas seu bona redire debent ad dictos filios Dom. Lauræ, matri substitutos. Cum ad ipsa loca pia censerent deuoluta cum eodem onere ea restituendi mortua Dom. Laura dictis filiis. Qui sanè filij si, & ipsi deinde negligenter celebrati facere dictum officium mortuorum, bona deuoluerent iterum ad dicta pia loca. &c.

S V M M A R I V M.

1 Promissionem factam marito de reliqua ei portione hæreditatis non valere.

2 Marito futuro promissionem de succedendo factam per patrem sponte esse re ipsa Testamentum maxime vbi fit ex quota.

3 Divisionem per patrem inter generum & alium, eamque per quotas dici testamentum.

4 Assignatio facta per patrem de bonis, filie, & sorori, nō p. quotas, sed designati reb. certis, dici codicilliū.

5 Divisionem factam in Codicillis seruari ab intestato.

6 Codicilos in quibus pater diuisi bona seruari.

Divisionem bonorum factam testamento nuncupatio, probari duobus Testibus.

7 Divisionem factam inter filios à patre viuente, sola scriptura patris probari.

8 Maritum posse agere ad interesse, cui loco Dotis fuit missa portio hæreditatis, vbi ea non relinquatur.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C X X V I .

Vod Georgius Maria frater, in ipsius filia nuptijs, ad utilitatem tam filia, quam eius mariti statuit, quod vbi ipse Georgius contigisset sine filiis masculis descendere, sua hæreditas diuidideretur inter ipsam Mariam, & Annam eius soiorem, aut est actus in

ter viuos, hoc est promissio reliquendi hæreditatem, aut est actus viuæ voluntatis, nempe testamentum. Si est promissio tū dicendum est, inutilam esse sicuti specie docuit Baldus, in l. cum Archimedorū n. 11. C. vi in possess. lez. quem secuti sunt Decius in l. pactū quod dotali nu. 7. vlt. 1. decimo, & vltimo. C. de pactū Neuiz. in lib. 2. Sylla nuptia. numer. 58. & Craue. in consil. 192. num. 14. vers. alibi. Si vero est viuæ voluntas tū quemadmodum talen esse scriptum reliquit Natta in repet. le. hac consultissima §. ex imperfetto numer. 210. C. de testa. Cum dixit, quod si pater cogitatione futuræ successionis, sic nostro in casu signifcat verbum illud hæreditatis assumit sibi officium arbitrii in diuidendo bona sua inter filios, & assignat bona per quotas, vbi in casu nostro; tunc dicitur voluntas testari, tū si verò assignat per certas res tunc dicitur voluntas codicillari, ex quo ibi non reperitur institutio, nec aliud æquipollens, & ideo dicitur intestatus, attamen ab intestato eius diuisio tū debet seruari l. quoties & l. filii, & l. si cogitatione C. famil. erit, & declarat. Baldus post glo. in dicta l. quoties, & ibidem Castren. & ibidem Baldus in auth. quod sine C. de testa. & sub iungit Natta, quod si hæc diuisio tū fit per nuncupatio nem sufficiunt duo testes, si verò per scripturam, tū sufficit scriptura patris, vel subscriptio filiorum ablique a lijs testibus, auth. si mod. C. familiæ Ercifundæ. Hoc etiam casu viuæ hæc voluntas, nulla, & inutila efficta est contrario testamento, deinde ab eodem Georgio patre condito §. posteriore instit. quibus modis testata, infirm.

Verum cum dicta Mariæ maritus tū spe futuræ successionis duxerit ipsam Mariam in vxorem, ad intercessione poterit contra Annam filiam & hæredem dicti Georgij; cum sine illa hæreditatis portione promissa non duxisset illam in uxorem. Ita Decius in dicta l. pactū quod dotali nu. 10. Craue. in dicto consil. 192. num. 14. vers. alibi. & Grammaticus in decis. 102. num. 120. in fine. In hac difficultate credidit pars esse vel Excellentissimi dom. Principis vel præstissimi Dom. Auditoris componere partes.

S V M M A R I V M.

1 Inofficio Testamenti querelam aduersus fratris testamento foro dari in situfo filio hæretici sed contra.

2 Hæretici filium dici infamem, saltem infamia facti. numero tertio.

3 Infamia saltem facti infamem esse filium heretici.

4 Filium hæretici infamem esse, ut filium rei criminis lossa maiestatis fallit. 7.

5 Nepotem ex filio hæretici esse infamem.

6 Infamem infamia facti non posse institui excluso fratre, vel excellente.

7 Filium natum ante hæresim patris non dici infamem. numero 8.

8 Filium, qui odio patris aliqua pñna afficiebatur, eo patre mortuo censeri liberatum.

9 Filium proditoris patris, mortuo patre censeri liberatum ab anno.

10 Infamiam facti dilui ob bonos mores.

11 Parentum virtus nou maculare filios.

12 Filium splendere sua virtute, non obscurari virtus parentum.

13 Infamiam tolli emandatione vite, item penitentia. numero 15.

14 Nobilem ob delictum amittere nobilitatem.

15 Turpem personam, etiam ob infamiam iuris, reuersam ad bonam frugem posse institui hæredem. nu. 18.

16 Inofficio querelam aduersus testamentum fratris non dari instituta alias.

17 Turpi persona, que redit ad bonam frugem.

21 Suprium

Jacobi Menochij

- 21 Spurium esse infamem, quem tamen si emendare viuat,
 excludere inofficio. & a retum certum est. num. 22.
 23 Inofficiosi Querela locum esse ob leuem maculam.
 Infamiam facti, qui negant unquam ab ieri longe falli.
 24 Principem restituere bone famae, & tunc omne maculam.
 Infamiam tolli per restitutionem ad famam factam à Princeps.
 25 Turpem non esse, quem Princeps restituit.
 26 Spurium restitutum Natalib. ab Imperatore non dici amplius spurium.
 27 Statutum de bannito non eligendo ad honores, non habere locum in restituto.
 Bannitum non dicit in integrum restitutum.
 28 Bannum non solum sed reliquias eius tolli per in integrum restitutum.
 29 Infamiam sublatam per restitutionem à Papa factam censeri etiam in foro seculari.
 30 Infamiam posse tolli per Imperatoris restitutionem ad famam, & etiam quoad ecclesiastica.
 31 Infamiam facti non posse tolli per supremum Principem (quia est opinio in ista animis hominum) tolli tamen posse eius effectum.
 32 Infamiam facti nil aliud esse, quam notam apud bonos viros.
 33 Infame non dici, quem communitas admittit ad honores.
 34 Turpem personam dici habilitatā ex collatione honorū.
 35 Spurium per Episcopatum dici abstergisse omnem maculam, item si efficiatur Consiliarius Principis.
 36 Episcopatus dignitatem tollere infamiam.
 37 Bannitum censeri liberatum si promoueat ad honores.
 38 Lucensem Rempub. non recognoscere superiorem.
 39 Infamiam ex facto patris, quam ex proprio facilius tolli.
 40 Codicilarem clausulam efficere ut venientes ab intestato teneantur restituere hæreditatem ei qui institui non potuit, quia turpis persona erat. num. 41.
 42 Substitutionem compendiosam dici, qua plura tempora complectitur, nempe ante aditam. & post. num. 43.
 43 Substitutionem vulgarem posse esse initium Testamenti. num. 45.
 44 Testamentum incipere à secundo gradu substitutionis, cum vocatus in primo gradu v.g. quia spurius, vel turpis, est incapax fallit. num. 47.
 45 Testamentum non incipere à substitutione cum in totum tollitur.
 46 Accrescendi iuri preferri substitutionem.
 Substitutionis ius esse potentius iure accrescendi.
 47 Vulgariter substitutionem preferri cohæredi.
 48 Cohæredem datum spurio, consequenter infami, admitti eo excluso, ad eius partē, exclusis venientib. ab intestato. Spurio excluso admitti cohæredem ad eius partem.
 49 Aut. ex causa. Cod. de lib. præt. conservare substitutionem tacitam, vulgarem, in pupillari expressa comprehensam.
 50 Testatorem ex post facto decidere pro parte testatum, non esse absurdum.
 51 Inofficiosi querelano non dari cū turpi persona datus est alter frater cohæres.
 52 Substitutionem expressam impedire ius accrescendi.
 Accrescendi ius impediri substitutione expressa.
 53 Inofficiosi querela reducere ad causam intestati respetu turpis. num. 56.
 54 Inofficiosi querela tolli omnes substitutiones filio prescripto. num. 58.
 55 Inofficiosi querelam filio competem differre ab ea quæ fratri datur. num. 60.
 56 Inofficiosi querelam non nocere cohæredi.
 57 Turpi persona à fratre instituta testamentum rumpi in totum quo ad turpem illam personam.
 Testamentum in quo frater instituit turpe rumpi in totū.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C X X X V I I .

De prima egregia satis proposita dubitatione respondendum videbatur Magn. do. Hortensiam posse querelare testamentum Magn. dom. Eustachij fratris sui tāquā inofficiosum propterea quod, se praterita vel exhereditata, hæredem fecerit Magni fucum dom. Emiliū filium t patris hæretici declarati, & consequenter turpem personam, iuxta leg. fratres C. de inofficio testam. & §. Soror inst. eo. tit. Vide omnino Decianum consil. 3. lib. 4. Quid verò D. Emiliū dici possit persona turpis, vel ea sola ratione, & argumēto sic ducto démonstrari posse videtur, q. hæretici filius t dicitur infamis, saltem infamia facti, sicut probatur in cap. statutum in 2. de hæret. in 6. vbi hæreticorū filii nō admittuntur ad beneficia Ecclesiastica, nec ad publica officia; ad quæ infames nō recipiuntur l. 1. C. de degnit. li. 12. & tradunt in specie Didacus Couarrinus

Consilium

M C X X X V I I . 67

- Couarr. in lib. 2. varia. resolut. cap. 8. nu. 5. versi p̄ttereā, Decianus in Tracta. Criminali. libr. 5. in titu. de hæreticis cap. 45. num. 8. Ego ipse in consi. 805. num. 42. & in consi. 808. num. 45. libr. 9. Ita a fortiori dicimus, filium eius, qui commisit crimen læse Maiestatis humanæ esse perpetuo t infamem, quisquis. §. filij verò C. ad legem Iuliam Maiest. capitul. quaro. §. virtum 6. quæst. 1. & cap. quisquis de penit. distinet. & illis in locis docto. & Gigas in Tract. de criminis læse Maiest. lib. 3. q. 1. num. 6. & quæst. 12. num. 1. Immo etiam nepos t ex filio patris hæretici infamis efficitur dicto cap. statutum, & tradunt ibidem docto. & Gigas in praetitato Tract. de criminis læse Maiestatis lib. 3. tit. de pluribus & varijs quæstionib. quæst. 15. nu. 17. Illa verò minor argumenti propositio, quod felicit in famis infamia facti adeo turpis persona dicatur, ut in statu non possit, excluso fratre vel sorore ipsius testatoris probat. l. fratres. C. de inoff. testa. illis uerbis. Vel Lewis nota macula aspergantur, & ibidem annotarū Baldus in tertio notab. Castreni. & Salicetus num. ... Fulgosius in consilio 71. quod responsum est etiam inter consilia Castrorum. in consilio 26. Ad primum videatur dictas sorores. nu. 1. lib. 1. Riminaldus sen. in cons. 113. nu. 12. lib. 1. Alex. l. ex facto num. 22. Iason in repe. l. 1. num. 47. C. de summa Trin. & fide cath. ff. de vulg. & Imp. & in consi. 71. num. ... lib. 1. Kuinus in consi. 5. num. 10. lib. 3. Ioannes fabri in. §. soror in statu de inofficio. testa. & ibidem Angelus Aretinus n. 10. Fabianus in repe. auth. nouissima. num. 3. C. de inofficio testa. Decius in consil. 530. nu. 12. Laurentius de Pinu. consi. 50. Guilielmus Benedictus in c. Ray nutius, in verbo, & vxorem, nomine Adelufiam decil. 5. num. 15. de testa. Auferrius in additionibus ad Capellam Tolosa, quæst. 173. nu. Natta in consi. 478. nu. 24. lib. 3. & in specie criminis hæretis, Conradus Brunus in Tract. de hæreticis lib. 5. cap. 8. nu. 12. Ferrandus Vasquius in Tract. de successionum creatione §. 10. nu. 570. Emanuel Costa in l. 1. selecta interpretationum cap. 3. nu. 6. Et Crauette in consi. 72. nu. 1. lib. 4. Hondedeus in consi. 47. libr. 2. Hæc dubitacionem non leuem facere videntur aduersus dominum Emiliū.
 Ceterum, re ipsa diligentius persensa, ac benè enucleata contraria sententia uisa est verior, probabilior ac æquior, nem p̄ D. Emiliū tanquam personam honestam institui potuisse, atque ita testamentum Domini Eustachij inofficiosi querela rescindi minime posse.
 Primo, constat, & in facto presupponitur p̄fatu Dom. Emiliū natum fuisse, & in humanis extitisse, antequam eius pater de hæreti fuisse et damnatus. Porro filii t ante delictum criminis hæretis a patre commissum non afficiuntur pena infamia, ut repellantur ab honoribus, & dignitatibus ad quæ non admittuntur infames & turpes persona. Ita in specie respondit omnium primus Calderinus in consil. 3. in titu. de hæret. quem secuti sunt Geminianus: & Francus in cap. 2. §. hæretici de hæret. nu. 6. lo. de Ana. in cap. uer gentis col. 4. extra eo. titu. & alij, quos referunt, & sequuntur Tiraquelus in tractat. de iure primige. q. 31. num. 4. Julius Clarus in practica Criminali. §. hæretis, versiculo quarto nunc Ludouicus Molina in libr. 4. de Hispano, primogeniis cap. 1. num. 55. Idem Ego ipse respondi in consil. 805. n. 34. & in consil. 808. n. 39. li. 9. vbi declarauit ea quæ scripsi in Commentarij de p̄sumptionibus lib. 5. p̄sumptionib. 3. n. 17. & si recte per pendantur iura allegata a Didaco in dicto capitul. 8. numero quinto, versiculo. Vnde nisi leges pro contraria opinione a de duobus tribus recepta, verè nihil probant.
 Secundo admisso (citra veri p̄fudicium) filium he Tomus Duodecimus.

M gem